

Ἡ ΨΥΧΗ ΕΡΩΤΗΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΠΛΑΣΤΗ ΤΗΣ

Ῥωδὴ Τουκοιάτου Τάδου.

Πρόσχαρι κάμπαι, χλωρασιαίς, πρωτοφανήσιμ' ἄνθη,
π' ἄδολαις πάντοτ' εὐωδιαῖς στοὺς οὐρανοὺς σκορπάτε,
κρύσταλλα μυρισχάρита, ποῦ σταῖς τεριναῖς κοιλάδες
τρέχετε παιγνιδίζοντας μὲ σιγαλὴ μουμουρά,
λαλούμενα τῆς ἀνοιξῆς, πουλιά, ποῦ πάντ' ἀγάπη
σ' ἓνα κλαδί, σ' ἄλλο κλαδί πετώντας κελαιδιᾶτε,
αὔραις δροσάταις καὶ γλυκαῖς, αὔραις χαριτωμέναις,
ἔργα Ἐκκεῖνοῦ ποῦ τῆς καρδιάς μου κυβερνᾷ τὰ φύλλα,
εἶπέτε σεῖς τοῦ Πλάστη μου καὶ τ' ἀκριβῶ μου Ἀφέντη,
πῶς ὅλα ὅλα ὁ πόθος του τὰ σωθικὰ μου ἀνάφτει.

Εἶπέτε του ποῦ ἡ φλόγα του, ἄπειρη, ἀγνή, καθάρια,
ὅλη βαθυὰ μὲ καταλεῖ, ὅλην ἀγαλὴ ἀγαλὴ
πῶς ὅταν βγαίνει ὁ ἥλιος, ὅταν βυθᾷ στὸ κύμα,
μόνο τ' ἄγιο του τ' ὄνομα τὰ χεῖλη μου ἀνακράζου.
Γι' αὐτόν, μόνο μου ἀγάλλιασμα, λαλῶ καὶ συλλυγοῦμαι
γι' αὐτόν καὶ κλαῖω καὶ πονῶ καὶ γλυκισαναστεναζῶ,
καὶ τὸς ὁ πόθος τῆν ψυχὴ γλυκὰ μου συνεπαίρνει,
π' ἄλλη γλυκάδα εἶναι γιὰ μὲ μαρτύριο καὶ φαρμάκι.
Μ' αὐτόν μαζί, πάντα μαζί, ὁ ἐρωτευμένος νοῦς μου,
καὶ πάντ' αὐτόν καὶ ἀνιστορεῖ κ' αἰσθάνεται καὶ βλέπει.

Κι' ἄν, ὅπως πάντα, μ' ἀγαθὸ καὶ μὲ ἰλαρὸ τὸ βλέμμα
γροικᾷ, καὶ τῆς ἀγάπης μου δὲν δίνει καταφρόνιαν,
εἶπέτε πῶς στὸν πόθο του πίστῃ τὸν ἀναμένω,
ἐνῶ τὰ χιόνια καταλεῖ χροσποῖς Ἀπριλῆς.
Ξέρω ποῦ τούτη μου ἡ μονιά, κι' ἄμετρα κἀλλη ἂν εἶχε,
σ' αὐτόν, ποῦ τέτοιο κοιτικᾷ λαμπρότατο λημέρι,
δὲν πρέπει ἄλλὰ τὸ σπλάγγος του τ' ἀπέραντο, ποῦ μέρος,
ὅσο κι ἂν εἶναι ταπεινὸ, ποτὲ δὲν ἀπαρνήθη.
Ἦχι, οὐδὲ τώρα θ' ἀρνήθη παρηγοριὰ καὶ σκέπη
σὲ τούτη τῇ βαρυόμορφῃ ψυχῇ μου, ποῦ ἐμαράθη,
ποῦ αὐτὸς ἐλύτρωσε ἀκριβᾶ μὲ τ' ἄγιο του τὸ αἶμα.

Ἄ ποτε ποτε θέλ' ἰδῶ τὴν ποθητὴν ἡμέρα,
ποῦ ὀλόβαρρη στὸ πλοῦσιο του παλάτι θὰ καθίσω,
νὰ τὰ θωρῶ, νὰ χαίρωμαι τὰ κἀλλη ποῦ ἀγαποῦσα,
κι ἄλλο ἢ περιχαρὴ καρδιά νὰ μὴν ἀποζητήσῃ!
"ὦ! ἂν ἐσεῖς, ἀγναῖς ψυχαῖς, ἐβλέπατε τὸ φῶς μου,
εὐθὺς κἀθ' εὐτυχίᾳ τῆς γῆς θὰ θάμπωνεν ἐμπρὸς σας,
εὐθὺς γιὰ τὰ κἀλλη του, τῇ δόξᾳ, τῇ λαμπρόδα,
τὰ στήθη σας θὰ κἀίονταν, καὶ φλογερὰ τὰ χεῖλη,
χαρὰ, θὰ κράζαν, στῇ ζωῇ παρόμοια δὲν ἐστάθη.

Εἶναι τ' ἄγνὸ μου ἀγάλλιασμα, εἶν' ἡ ἀκριβὴ μου ἀγάπη.
Γάλα ἢ θωριὰ καὶ ροδαριαῖς· σὲ μύριας ὀμορφάδαῖς
δὲν εἶναι τὴ ὠραιότερο στὸ ὑπέρολαμπρό του δῶμα.
Μ' ἄνθος βακίνθου στολιστὸ τὸ τρυφερὸ του χέρι
ἢ κεφαλή του μάλαμα, τὰ στήθη ἑλεφαντένια.
Πότε κόβει τραντάφυλλα, πότε δροσάτο κρίνο
ὁ εὐγενικός μου ποθητὸς στὰ ὀμορφα περιθώλια
γελοῦν οἱ γλόαις, τὰ φυτὰ, καὶ ξεφυτρώνουν γιοῦλια
ὅπου τ' ἄγια του φέγγη αὐτὸς τὰ θεῖα γυρίζει
μόνον γι' ἀγάπη κ' ἔρωτα καὶ γιὰ ταπεινοσύνη
βγάζει τὰ λόγια ἔτσι γλυκὰ, ποῦ δὲν αἰσθάνομαι ἄλλη,
οὐδὲ ἡμπορῶ νὰ φαντασθῶ γλυκύτερη εὐτυχία.

Τετράγωνο κι ἄσαλευτο τὸ οὐράνιο του λημέρι,
ποῦ κύμα καθαρῶτατο γύρω τὸ περιζώνει,
(ὅλο διαμάντι ἀτίμητο καὶ λαγαρὸ χρυσάφι!)
ἀστράφτει μέσα κ' ἔξωθε τῇ νύχτα, τὴν ἡμέρα.

Δώδεκα πύλαις λαμπυραῖς, πύλαις ἀχτινοβόλαις,
ἀνοιγοκλειοῦν τὸ ἔμπα του, καὶ ἄλλα τὸς ἀστέρια,
καθάρια, ὠραῖα, φωτεινὰ, δείχνουν τὰ σύνορά του.
Ἐκεῖ δὲν ἔζησαν ποτὲ πάθη φαρμακωμένα,
ἀλλ' ἦγμαι μόνον στοχασμοί, καὶ πόθοι ἀγνοὶ καὶ θεῖοι,
εἰρήνη, ἀγάπη καὶ χαρὰ, νίκη κ' αἰῶνια δόξα.

Σ' αὐτὴν τὴν τόσο ἀστραφτερῇ, τὴν ἄγια κατακίαι,
Τραγοῦδι, παρακάλεσε τὸν ἀγαθὸ μου Ἀφέντη,
ὅπως τώρα μὲ τ' ὄνειρο τὸν βλέπει ὁ λογισμὸς μου,
ἔτσι μὲ μὲρα ν' ἀξιοθῶ καὶ νὰ τὸν ἀντικρύσω.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΟΣΓΟΥΡΟΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Ο ΚΟΥΤΟΖΑΦΙΡΗΣ

— Ἄλλος πάλι κι αὐτὸς ὁ Κουτοζαφίρης! Καὶ
δὲν εἶναι καὶ πολὺ καιρὸς ποῦ τόπαθε. Τοῦ μιλεῖς,
κι αὐτὸς σὲ κοιτᾷ μὲ μάτια θελᾷ σὰ νὰ ὄνειρευε-
ται. Νὰ περιμένεις νὰ σοῦ πῆ, κι ὄχι σοῦ λέγει.
Καὶ νὰ δῆς ποῦ τόχει τὸ σῶγι του. Κι ὁ πατέρας
του ἔτσι ζαλισμένος εἶταν πάντα· μὰ κείνος πάλι
εἶχε μέτρο καὶ νόμο· τοῦτος τᾶχασε καὶ πάγει.
"Ὅσο γιὰ τὸ μοναχογιό του, τὸ μορφόπαιδο ἐκεῖνο,
— τί κρίμα! καὶ τί μεγάλο κακὸ γιὰ τὴ μάνα του!

— Λάθος ἔχεις, κάνω τοῦ φίλου ποῦ μοῦ τᾶλεγε
αὐτὰ τις προᾶλλες καθὼς περνοῦσε ἀπ' ἐξω σιγανὰ
σιγανὰ ὁ Κουτοζαφίρης, καὶ πήγαινε κατὰ τὸ σπίτι
του, μ' ἓνα ζεμπιλὶ στὸ χέρι. Ἐδῶ ἡ τρέλλα, ἂν
εἶναι τρέλλα, δὲν πέρασε ἀπὸ γονιὸ σὲ παιδί, μόν'
ἀπὸ τὸ παιδί στὸ γονιό. Ἦρθε καὶ μοῦ τὰ εἶπε ὁ
δύστυχος τότες ποῦ τῶνοιωθε πῶς δὲν εἶτανε στὰ
σωστά του. Εἶναι λυπητερὴ ἱστορία, μὰ πρέπει νὰ
τὴν ἀκούσης, ἴσως καὶ σοῦ κάμη καλὸ, ποῦ ἀγαπᾷς
νὰ θυμῶνης καὶ σύ:

Εἶναι ὡς πέντε χρόνια ποῦ παντρεύτηκε ὁ Κου-
τοζαφίρης. Θυμᾶσαι τί ζωηρότητα ποῦ τὴν εἶχε
τὸν πρῶτο χρόνο. Τὸ κακὸ τοῦ ἦρθε ἀπάνω στὸ
δεύτερο τὸ χρόνο. Τότες εἶταν ποῦ μοῦ τὰ εἶπε.
Ἐκεῖνο τὸ μικρὸ εἶταν ἡ χαρὰ τους καὶ τῶνε δυω-
νῶν. Ἡ γυναῖκα του ἡ Βασιλίνα συνήθιζε πάντα
νὰ διακριμίζη τὰ στρωσιδία καὶ νὰ συγυρίζη τὴν κά-
μαρα τὸ πρωί, εἶδιε λοιπὸν τὸ μικρὸ στὸν πατέρα
κι αὐτὸς τὸ σήκωνε καὶ τὸ κατέβαζε στὸ μαγειριό,
πότε τραγοῦδώντας του, πότε γαδεύοντας το. Κα-
τάντησε νὰ εἶναι πιά κι αὐτὸ μιὰ δουλειὰ τοῦ σπι-
τιοῦ. Ἐκεῖ ὁ Ζαφίρης τὸ κἀθίζε πλάγι του, τὸ
τάγγιζε, τοῦ γλυκομιλοῦσε. Ἐνα πρωί ὁ Ζαφίρης
δὲν εἶτανε στὰ καλά του, καὶ γιὰ τὴν κακὴ του
τὴν τύχη μῆτε τὸ παιδί δὲν εἶτανε στὰ καλά του!
"Ἐκλαίγε τὸ παιδί! Ἐκλαίγε, κι ὅσο γύρευε ὁ Ζα-
φίρης νὰ τὸ μερῶση καθὼς κατέβαινε, ἄλλο τόσο
τσόριζε τὸ μικρὸ. Δόντια ἔδγαζε, πόνος εἶχε, νὰ
τὸ πῆ δὲν μποροῦσε, ἐκλαίγε. Μπαίνει στὸ μαγει-
ριό ὁ Ζαφίρης, τοῦ τοιμάζει τὸ φαγάκι του, τὸ
καλοπιάνει, τοῦ κάκου! Τὸ παιδί ἡσυχία δὲν εἶχε.
Τοῦ ἀνέβηκαν ποτὲ τοῦ Ζαφίρη. "Ὅτι ἔκανε νὰ
πῆ κι αὐτὸς τὸν καφέ του, ἴσως καὶ τοῦ δῶση

ὑπομονή, βγάζει ἀκόμα δυνατώτερες φωνές τὸ παιδί. Φρένιασε ὁ Ζαφίρης τώρα. Βάζει κάτω τὸ καυκί του, σηκώνει τὸ χέρι του, καὶ καταφέρνει μιὰ τοῦ παιδιοῦ ἀπάνω στὸ δεξί του ταῦτί, ποῦ τάποσβόλωσε τὸ καημένο. Ἀμέσως κατάλαβε τὸ τί ἔκαμε, μὰ εἴταν ἀργά. Τὸ παίρνει τὸ φιλεῖ, τὸ χαδεύει, τὸ σφίγγει στὴν ἀγκαλιά του. Τὸ παιδί σάλευε δὲ σάλευε, καὶ τὸ πρόσωπό του, μαθί. Ὁ Ζαφίρης πῆγε νὰ τρελλαθῆ ἀπὸ τὴ λύπη του καὶ ἀπὸ τὸ φόβο νὰ μὴν τὸ πάρῃ εἶδηση κ' ἡ γυναῖκα του. Ραντίζει τὸ παιδί μὲ νερό, τὸ λαφροτινάζει, ἀπὸ δῶ εἶχε, ἀπὸ κεῖ εἶχε, τὸ μισοζωντανεύει, καὶ τότες ξανάρχισε νὰ κλαίγῃ ὁ μικρός. "Ἐκλαιγε, μὰ ὄχι πιά κλάψιμο σὰν τὸ πρῶτο. Εἴτανε σὰν εἶδος χαμηλὸ καὶ ξεσυρμένο βογκητό. "Ἔτσι παραπονεμένα κλαίγει ἀπὸ τότες τὸ παιδί ἐκεῖνο, ἔτσι καὶ μιλεῖ, καὶ γελάει, κ' ἔτσι θὰ μείνῃ γιὰ πάντα. Ἀποκουτιάστηκε τὸ παιδί.

Ἡ μάνα ποτές δὲν ἔμαθε, μήτε πρέπει νὰ μάθῃ, τὸ τί ἔτρεξε τὴ μαύρη ἐκεῖνη τὴν πρωινή. Ἄλλος βασκανιὰ εἶπε, ἄλλος δεξερωτί, τὴν ἀλήθεια ποτές δὲν τὴν ἄκουσε. Μοῦ τῶφεραν καὶ μένα τότες τὸ δυστυχημένο τάγορι. Τους ρώτησα μὴν τύχη κ' ἔπεσε κάτω καὶ χτύπησε, μὴν παρατρώμαξε. — τίποτις! Ἐκαμα ὅτι μπόρεσα, ἔμεινε καὶ θὰ μείνῃ ἀγιάτρευτο, ἀγιάτρευτος μένει καὶ ὁ καημὸς τῆς ταλαίπωρης τῆς μάνας.

Ἀμὲ ὁ Ζαφίρης; Τί κόλαση εἴταν ἐκεῖνη ποῦ τὸν ἔτρωγε σὰν ἦρθε καὶ μ' εἶδε, μερικὸς μῆνες κατόπι, καὶ μοῦ τὰ ξομολογήθηκε νὰ ξεσκάσῃ, ποῦ δὲν μποροῦσε πιά νὰ τὸν κρατήσῃ τὸ φοβερό πόνο μέσα του! Ὁρες ὥρες, μοῦ ἔλεγε, γινόντανε σὰν τρελλός. Ευπνοῦσε τίς νύχτες, καὶ ὅσο συλλογιούνταν πὼς εἶχαν τέτοιο ἀγγελούδι στὸ σπίτι, καὶ γιὰ ἓνα ἀθώοτατο κλάψιμο τοῦ ἔσβυσε τὸ νοῦ του μ' ἓνα ἀπάνθρωπο χτύπημα, αὐτός, ὁ πατέρας του, αὐτός ποῦ τάγαπούσε σὰν τὰ δύο του μάτια καὶ πιώτερο, ποῦ τὸ καμάρωνε, τὸ χάδευε, τὸ τάγιζε κάθε πρωὶ σὰν πουλάκι, καὶ νὰ πάῃ, λείει, νὰ τὸ σκοτώσῃ, νὰ σκοτώσῃ τρεῖς ψυχές μὲ μιὰς στιγμῆς φούρκα, — δὲν μποροῦσε πιά κρεθβάτι νὰ τονε χωρέσῃ. Σηκώνουνταν, ἔλεγε τῆς γυναίκας του πὼς τὸν ἔχασε πάλι τὸν ὕπνο του, κατέβαινε, ἔβγαινε στὸ περιβόλι, καὶ περπατοῦσε ἀπάνω καὶ κάτω σὰ φάντασμα. Ἡ γυναῖκα του ἡ καημένη τὸν παραφύλαγε, τῶθλεπε πὼς ὑπόφερνε, καὶ θαρρώντας πὼς ἐξ αἰτίας τῆς ἀκατανόητης ἀρρώστιας τοῦ παιδιοῦ στενοχωριέται ὁ ἄντρας της, ξεγνοῦσε τὸ μικρὸ καὶ ἀρχίζε νὰ νοιάζεται γιὰ τὰ κείνον.

Τίς μέρες πάλι, ἔπαιρνε τὰ μάτια του κ' ἔφευγε σὲ μακρινὲς ἐξοχὰς ὁ Κουτοζαφίρης. Ἐκεῖ τὰ ἴδια τὰ βάζανα, ἡ ἴδια ἡ κόλαση! Περπατοῦσε χωρὶς νὰ ξέρῃ ποῦ πηγαίνει, καὶ κάποτες καταντοῦσε καὶ σ' ἄλλο χωριό. Γύριζε τότες βιαστικὰ βιαστικὰ πριχού νὰ βραδιάσῃ, νὰ μὴν τρομάξῃ ἡ γυναῖκά του. Πήγαινε στὸ σπίτι, ἔβλεπε πάλι τὸ παιδί, συμμαζεμένο, ζαρωμένο, γλωμό, λίγα λόγια καὶ πολλὰ βογκητά, δίχως ὄρεξη, δίχως ζωὴ, μ' ἓνα σωρὸ βασκανία τριγύρω στὸ ψιλὸ του λαιμάκι, καὶ τὴ μάνα νὰ τὸ νοιάζεται, νὰ τὸ κοιτάζῃ μὲ πόνο

καὶ μὲ λαχτάρα, νὰ τὸ νανουρίζῃ, νὰ γυρίζῃ τότες τὰ κλαμμένα της μάτια πρὸς τὸν ἄντρα της καθὼς ἔμπαινε, ἀνήσυχος, ἀποκαμωμένος, ἀπελπισμένος! — ποῦ νὰ τὰ βαστάξῃ μιὰ καρδιά ὄλ' αὐτά! Ράγισε ἡ καρδιά τοῦ Ζαφίρη, ἔγεινε σὰν τὸ παιδί του καὶ αὐτός, κουτός, ζαρωμένος, συμμαζεμένος, τοῦ ἔδωκε ἡ συνείδησή του χτύπημα στὸ κεφάλι βαρύτερο ἀπὸ τὰξέχαστο ἐκεῖνο τὸ χτύπημα ποῦ κατάφερε τοῦ παιδιοῦ του, καὶ τώρα δὲ μένει στὸ ἔρρο τὸ σπιτικό του παρὰ ἡ χρυσῆ ἐκεῖνη γυναῖκα ποῦ ἔχει τὴν ἔννοια του, καὶ σηκώνει τὰ βάρη τους.

A. E.

Ἡ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

A'

Ὁ Γεώργιος δὲ Σαθερνὺ δὴγάγε τὰς νομικὰς σπουδὰς του. Ἡ οἰκογένεια του τὸν εἶχε προικίσῃ μὲ ὄνομα ἀκηλίδωτον καὶ μὲ παραδόσεις ἀμέμπτου τιμιότητος καὶ ὑπερηφάνειας· ὁ πατήρ του ὅμως μικρὸς ἐπαρχιακὸς ὑπάλληλος δὲν εἶχε καθόλου περιουσίαν, προτιμήσας νὰ κάμῃ γάμον ἐξ ἔρωτος παρὰ νὰ νυμφευθῆ ἀπλῶς μιαν προῖκα. Ἡ μήτηρ τοῦ Γεωργίου εἶχε πρὸ πολλοῦ ἀποθάνῃ καὶ ὁ κόμης δὲ Σαθερνὺ ὅταν εἶδε πλησιάζουσαν τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ὥραν ἐκάλεσε τὸν υἱὸν του, τὸν ἐκράτησε παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του καὶ τοῦ εἶπε:

— Δὲν σοῦ ἀφίνω χρῆν. Αὐτὴ εἶνε ὅλη μου ἡ περιουσία. Αἱ πρῶται σπουδαὶ σου ἐτελείωσαν. Πήγαινε εἰς Παρισίους καὶ δῶσε εἰς τὸν κύριον Λάντς τὸν δικηγόρον αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν. Εἶνε φίλος μας. Θὰ σὲ προσλάβῃ πλησίον του καὶ θὰ κερδίζῃς τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Θὰ τελειώσῃς τὰς σπουδὰς σου καὶ ὅταν γίνῃς δικαστὴς καὶ σὺ μὲ τὴν σειράν σου, μὴ λησμονήσῃς ποτὲ ὅτι ὁ πατήρ σου ἀπέθανε μὲ τὴν ψυχὴν ἡρεμον ἐπειδὴ εἶχε πάντοτε ὑπακούσῃ εἰς τὴν συνείδησίν του.

Ἐστρεψε πρὸς τὸν Γεώργιον τὴν κιτρίνην ὑπὸ τῆς ἀσθενείας μορφήν του καὶ τοῦ εἶπε:

— Φίλησέ με διὰ τελευταίαν φορὰν!

Ὁ Γεώργιος ἐναπέθεσε ἐν φίλημα εἰς τὸ παγωμένον μέτωπον τὸ ὅποιον ἐκυρίευσ ὁ θάνατος. Ὁ γέρον περιέπεσε εἰς ἀναισθησίαν. Μίαν ὥραν βραδύτερον ἐφάνῃ ἀφυπνιζόμενος καὶ ἐψιθύρισε δὲς:

— Πεθαίνω, πεθαίνω.

Ἐπειτα παρετήρησε παραδόξως τὸν υἱὸν του, εἶπε:

— Ἡ συνείδησις!

Καὶ ἀπέθανε.

B'

Ἐνα μῆνα βραδύτερον ὁ Γεώργιος ἦτο γραμματεὺς τοῦ κυρίου Λάντς.

Ὁ δικηγόρος ἦτο ἄνθρωπος σοβαρὸς ὅστις ἐξηγόραζε διὰ τῆς ἐν τῷ γραφείῳ καὶ τῷ οἴκῳ του σιωπῆς τὸν χεῖμαρρον τῶν λέξεων τὰς ὁποίας κατηνάλωνε ἐν τῷ δικαστήριον· ἐπειδὴ ἦτο ἀξιώτατος, πνευματώδης καὶ κακὸς κάποτε, τὸν ἐφοβοῦντο πολὺ καὶ δὲν τὸν ἠγάπων καθόλου.